

Arkivnr: 2017/445-1
Saksbehandlar: Nina Ludvigsen

Saksframlegg

Saksgang

Utval	Saknr	Møtedato
Utval for opplæring og helse		07.02.2017

Høring – NOU 2016:17 "På lik linje" - Åtte løft for å realisere grunnleggende rettigheter for personer med utviklingshemming

Samandrag

Barne- og likestillingsdepartementet har sendt NOU 2016:17 På lik linje på offentlig høring. Utvalet fekk i oppdrag å greie ut og fremje forslag til konkrete tiltak for å styrkje grunnleggjande rettar til menneske med utviklingshemming, slik at nasjonale politiske mål om likestilling og likeverd, sjølvråderett, deltaking og integrering vert innfridd. **Høyringsfrist er 2. mars.**

Departementet foreslår i denne utgreiinga følgjande åtte løft:

- Løft 1 Sjølvråderett og rettstryggleik
- Løft 2 Inkluderande og likeverdig opplæring
- Løft 3 Arbeid for alle
- Løft 4 God helse og omsorg
- Løft 5 Eigen heim
- Løft 6 Kompetanse og kunnskap
- Løft 7 Koordinerte tenester
- Løft 8 Målretta styring

Forslag til vedtak

Fylkesrådmannen gir i denne saka uttale til *Løft 2 Inkluderande og likeverdig opplæring*.

1	Hordaland fylkeskommune støttar forslaget om at elevar med utviklingshemming får opplæring av like god kvalitet som andre elevar.
2	Hordaland fylkeskommune støttar forslaget om å utvikle standard for læringsmål og kartlegging av utbyte.
3	Hordaland fylkeskommune støttar forslaget om at det vert utarbeidd bindande retningslinjer for utforming av opplæringsmål og opplæringsplanar for elevar som mottar spesialundervisning.
4	Hordaland fylkeskommune støttar forslaget om tydelegare krav til verksemda i PP- tenesta, men meiner at utvalet undervurderer ressursbehovet for å oppfylle forventningane som utvalet stiller, og tilrår derfor ei nasjonal bemanningsnorm for PP-tenesta.

5	Hordaland fylkeskommune støttar forslaget om å utvikle tilpassa undersøkingar av elevane sitt psykososiale miljø som kan svarast på av elevar med utviklingshemming.
6	Hordaland fylkeskommune støttar at utviklingshemma skal ha ein reell tilgang til fem års vidaregåande utdanning, men meiner at retten berre skal tre i kraft når krava i opplæringslova § 3-1 femte ledd er dokumentert og vurdert av sakkunnig instans.
7	Hordaland fylkeskommune legg til grunn at fylkeskommunane vert kompensert fullt ut for alle utgifter som følgjer av endringane.

Rune Haugsdal
fylkesrådmann

Svein Heggheim
fylkesdirektør opplæring

Saksframlegget er godkjent elektronisk og har derfor inga underskrift.

Fylkesrådmannen, 17.01.2017

Barne- og likestillingsdepartementet har sendt NOU 2016:17 På lik linje på offentlig høyring. Utvalet fekk i oppdrag å greie ut og fremje forslag til konkrete tiltak for å styrkje grunnleggjande rettar til menneske med utviklingshemming, slik at nasjonale politiske mål om likestilling og likeverd, sjølvråderett, deltaking og integrering vert innfridd. Høyringsfrist er 2. mars.

Fylkesrådmannen vil her gi høyringsuttale til Løft 2 Inkluderande og likeverdig opplæring.

Høyringsnotatet er lagt ved saka.

Høyringsuttale til Løft 2 Inkluderande og likeverdig opplæring

Fylkesrådmannen si innstilling med kommentarar

1. *Elevar med utviklingshemming skal få opplæring av like god kvalitet som andre elevar*

Utvalet vil sikre at elevar med utviklingshemming får opplæring av like god kvalitet som andre elevar. Utvalet vil difor utvikle standard for læringsmål og kartlegging av utbyte. For den ordinære undervisninga er det utarbeidd eit omfattande læreplanverk og system for testing og kartlegging av kva effekt opplæringa har på elevens læringsutbyte. Same standard vil utvalet skal gjelde for elevar med utviklingshemming.

Fylkesrådmannen sluttar seg til grunngevinga og forslaget.

2. *Bindande retningsliner for utforming av opplæringsmål og opplæringsplanar for elevar som mottar spesialundervisning*

Utvalet tilrår at det vert utarbeidd bindande retningsliner for utforming av opplæringsmål og opplæringsplanar for elevar som mottar spesialundervisning. Vidare tilrår utvalet at det vert utvikla vurderingssystem, slik at ein får vurdert og utvikla dugleiken til elevar med utviklingshemming på same vis som for andre elevar.

Utvalet foreslår at det vert ein nasjonal standard (verktøy) for:

- Korleis individuelle læringsmål og planar for undervisninga skal utformast
- Korleis elevane sine resultat kan verte kartlagde opp mot dei individuelle læringsmåla.

Fylkesrådmannen sluttar seg til grunngevinga og forslaget.

3. *Tydelegare krav til PP-tenesta*

Utvalet tilrår vidare eit tydelegare krav til verksemda i PP-tenesta. Skulen vil ofte ha behov for rettleiing, og PPT er i følgje utvalet skulen sin viktigaste fagressurs for korleis skulen kan dekke behova for tilpassing, uavhengig av elevane sine føresetnader. Utvalet ønskjer at PPT generelt skal gi meir rettleiing om inkluderande undervisningsmetodar.

Opplæringslova § 5-6 gir heimel for at departementet kan gi forskrift om verksemda i PP-tenesta, og utvalet tilrår at det vert pålagt PP-tenesta å auke arbeidet med tilpassa opplæring og inkluderande undervisning.

For å styrkje kvaliteten på tilpassa undervisning vil fylkesrådmannen støtte utvalet sitt framlegg om å auke innsatsen frå PP-tenesta i skulane. I Hordaland fylkeskommune arbeider PP-tenesta i stor grad systemretta for å førebyggje opphoping av enkeltsaker. Samstundes har PPT eit stort saksomfang av utgreiingssaker og handsaming av saker som krev sakkunnige vurderingar. For å kunne oppfylle forventningane som utvalet har til ei PP-teneste, gjer fylkesrådmannen framlegg om ei bemanningsnorm for PPT der omsynet til oppgåveomfanget vert vurdert.

Utvalet legg til grunn at endringane i innsatsen til PPT kan gjerast innanfor dagens organisering og ressursbruk. Fylkesrådmannens vurdering er at krava til PPT - slik desse er formulert av utvalet - vil føre til meirkostnader.

4. Tilpassa undersøkingar av elevane sitt psykososiale miljø

Utvalet tilrår at det vert utvikla tilpassa undersøkingar av elevane sitt psykososiale miljø som kan svarast på av elevar med utviklingshemming, slik at det blir mogleg å fange opp og utvikle tiltak når det gjeld mobbing, krenkingar og arbeidsro også for desse elevane.

Fylkesrådmannen sluttar seg til grunngjevinga og forslaget.

5. Retten til vidaregåande opplæring utover tre år

Utvalet foreslår at det vert innhenta informasjon om i kva grad utviklingshemma har ein reell tilgang til fem års vidaregåande utdanning.

Denne retten refererer til § 3-1 femte ledd i opplæringslova om rett til vidaregåande opplæring utover tre år. Hordaland fylkeskommune har eit forsvarleg system for vurdering og oppfølging av denne retten. Alle som søker om utvida tid etter § 3-1 femte ledd, vert vurdert av PPT som sakkunnig instans. Behovet for utvida tid utover tre år vert vurdert ut frå målet som er sett i den sakkunnige vurderinga av behovet for spesialundervisning, den individuelle opplæringsplanen og rapport frå opplæringa.

Fylkesrådmannen vil her vise til at fylkesmannsembeta fører tilsyn på området.